

**ประสิทธิผลของโปรแกรมการอบรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองต่อความรู้ เจตคติ และทักษะ
การตรวจเต้านมด้วยตนเองของอาสาสมัครสาธารณสุขในจังหวัดพิษณุโลก**
**The effects of a breast self-examination educational program on knowledge,
attitude, and skills of village health volunteers in Phitsanulok province**

วิภาพร สิทธิศาสตร์* และ นิตา มีทิพย์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช พิษณุโลก

*corresponding author e-mail : sittisart@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองต่อความรู้ เจตคติ และทักษะการตรวจเต้านมด้วยตนเองของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เจาะจงเลือกศึกษาในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อสม.จำนวน 120 คน วิธีการดำเนินการวิจัย ได้จัดให้ อสม.เข้าร่วมโปรแกรมการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ให้ความรู้เรื่องโรคมะเร็งเต้านม และการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และจัดทำกระบวนการกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเอง สอนทักษะการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และมีการติดตามเยี่ยมบ้าน ทุก 1 เดือน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย แบบสอบถามความรู้ เจตคติ และทักษะในการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ของอาสาสมัครสาธารณสุข ผลการศึกษา พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการตรวจเต้านมด้วยตนเองของ อสม. ก่อนและหลังการอบรม ภาพรวม หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ : อาสาสมัครสาธารณสุข ตรวจเต้านมด้วยตนเอง โปรแกรมอบรม

Abstract

This Quasi experimental research aimed to the effectiveness of breast self- examination on knowledge, attitude and skills about breast self-examinations among village health volunteers. The purposive sampling method was used to recruit 120 samples in Phitsanulok province. Samples participated in the program were taught about breast cancer and trained for breast self-examination. In addition, focus group was used to increase their attitudes towards breast self-examination, as well as home visiting every month. The research instruments were questionnaires about knowledge, attitudes, and skills of breast self-examination. The result showed that VHV's competency for BSE scores in post-test were statistic significantly higher than pre-test scores.

Keywords : village health volunteer(VHV) breast self-examination educational program

บทนำ

มะเร็งเต้านม (Breast Cancer) เป็นมะเร็งที่พบมากที่สุดในสตรีทั่วโลก และมีการคาดว่าในปี พ.ศ. 2554 จะมีผู้หญิงเสียชีวิตประมาณ 508,000 คน สาเหตุจากเป็นมะเร็งเต้านม (Global Health Estimates, WHO 2013) สถานการณ์ของประเทศไทย พบว่า มะเร็งเต้านม มีอุบัติการณ์สูงเป็นอันดับหนึ่งในสตรีไทย อัตรา 28.6 ต่อแสนประชากร (วิจัย